

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP – 4101-001-06/2014

P/14/018

TEKST UJEDNOLICONY

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Tekst ujednolicony po rozpatrzeniu zastrzeżeń – zgłoszonych do wystąpienia pokontrolnego – przez Zespół
Orzekający Komisji Rozstrzygającej Najwyższej Izby Kontroli
(Uchwała z 27 października 2014 r. - KOK/KPO-415-225/2014 r.)

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/018 – Zapewnienie mocy wytwórczych w elektroenergetyce konwencjonalnej
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontrolerzy	1. Mirosław Wójtowicz, st. inspektor kp., upoważnienie do kontroli nr 88437 z dnia 30.04.2014 r. (dowód, akta kontroli str. 1-2) 2. Lidia Różycka, st. inspektor kp., upoważnienie do kontroli nr 88442 z dnia 05.05.2014 r. (dowód, akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Energa S.A. ¹ , Aleja Grunwaldzka 472, 80-309 Gdańsk
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prezesem Zarządu Spółki od dnia 13 lutego 2008 r. jest Pan Mirosław Bieliński. (dowód, akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości² działania Spółki Energa S.A.³ dotyczące budowy nowego bloku w Elektrowni Ostrołęka⁴. Wstrzymanie w 2012 r. inwestycji, podjętej w 2008 r., pomimo wydatkowania na jej przygotowanie około [...]⁵ wynikało z niezależnych od Spółki zmian na rynku energii elektrycznej, które wpłynęły na pogorszenie opłacalności projektu.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Procesy inwestycyjne realizowane w Grupie Energa nadzorowane są przez spółkę dominującą Energa S.A., a postępowanie na etapach: planowania, przygotowania i realizacji inwestycji zostało uregulowane aktami wewnętrznymi. Właścicielem projektu jest Elektrownia Ostrołęka S.A., spółka powołana przez Energa S.A., której jedynym celem była budowa nowego bloku Elektrowni Ostrołęka. Proces planistyczny i faza przygotowawcza projektu Ostrołęka C prowadzone były zgodnie z przyjętymi zasadami. Decyzje podjęte w 2008 r. o wszczęciu procesu budowy nowego bloku Elektrowni Ostrołęka poprzedzone były analizami ekonomicznymi

¹ Dalej: Energa S.A. lub Spółka.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Spółka Energa S.A. w Gdańsku jest spółką dominującą w grupie spółek tworzących kapitałową strukturę holdingową (Grupa Kapitałowa Energa). Podstawowa działalność obejmuje dystrybucję, wytwarzanie oraz obrót energią elektryczną. Skarb Państwa jest właścicielem 51,52 % akcji Spółki Energa S.A.

⁴ Dalej *Ostrołęka C*. Nowy blok Elektrowni Ostrołęka planowany był jako nowa jednostka wytwórcza niezależna od istniejących w sąsiedztwie Elektrociepłowni (Ostrołęka A) oraz Elektrowni Systemowej (Ostrołęka B), tj. dwóch zakładów w spółce Energa Elektrownie Ostrołęka S.A.

⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 782) zwanej dalej: *uodip* i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) zwanej dalej: *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie kwoty poniesionych nakładów. Wyłączenia tego dokonano w interesie - Energa S.A..

i finansowymi, których wyniki wskazywały na opłacalność projektu. Przyjmowane w modelach finansowych prognozy były zbieżne z prognozami *Polityki Energetycznej Polski do 2030 r.*⁶ i opierały się na wiarygodnych danych makroekonomicznych.

W związku z zahamowaniem wzrostu popytu na energię elektryczną, rozwojem produkcji energii z odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz z wprowadzeniem mechanizmu rynkowego na rynku energii, inwestycja stała się mniej opłacalna niż zakładano. Na spadek opłacalności wpływały także zapowiedzi i projekty zmian prawa, w tym zmniejszenia, a następnie zaprzestania wsparcia dla współspalania biomasy, które projektowano dla *Ostrołęki C*. Wyznaczona uchwałą Rady Nadzorczej Energa S.A. z dnia 27 maja 2011 r.⁷ formuła finansowania inwestycji *Project Finance*⁸ okazała się zbyt kosztowna. W ww. okolicznościach, które wcześniej trudno było przewidzieć, w oparciu o wyniki przeprowadzanych, licznych analiz, decyzja zarządu Energa S.A. o wstrzymaniu realizacji projektu *Ostrołęka C* była zgodna z interesem ekonomicznym Grupy Energa. Nakłady na realizację fazy przygotowawczej w wysokości około[...]⁹ były związane z projektem i uzasadnione.

Stwierdzona w wyniku kontroli nieprawidłowość polegała na dokonaniu przez Energa S.A. podwyższenia o 185 mln zł (poprzez emisję akcji serii D) kapitału zakładowego spółki zależnej (Elektrownia *Ostrołęka S.A.*) w sytuacji, kiedy dotychczasowy kapitał spółki zależnej był opłacony w 76,2%. Decyzję o podwyższeniu kapitału podjęto bez zachowania reguły zawartej w art. 431 § 3 *ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych*¹⁰, według której kolejne podwyższanie kapitału może nastąpić dopiero po całkowitym wpłaceniu co najmniej 9/10 dotychczasowego kapitału zakładowego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie procesów inwestycyjnych w Grupie Kapitałowej Energa

Opis stanu faktycznego

Energa S.A. zgodnie z „Ładem organizacyjnym Grupy Energa”¹¹, jako spółka dominująca w Grupie Kapitałowej Energa - określa kierunki strategicznego rozwoju Grupy oraz prowadzi nadzór biznesowy nad realizacją celów strategicznych stawianych organizacyjnie wyodrębnionym segmentom wytwarzania, dystrybucji i sprzedaży. Wyłączną kompetencją jest m.in.: formułowanie celów, zarządzanie Wieloletnim Planem Inwestycji Strategicznych, zatwierdzanie poziomu inwestycji w segmentach, definiowanie warunków brzegowych dla realizacji inwestycji, ocena wniosków i projektów inwestycyjnych.

Zasady finansowe procesów inwestycyjnych uregulowane są w „Polityce finansowej Grupy Kapitałowej Energa”¹². Opracowany długoterminowy model Grupy Energa od

⁶ Obwieszczenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2030 r. (M.P. z 2010 r. Nr 2, poz. 11).

⁷ RN Energa S.A. w maju 2011 r. podjęła uchwałę w której ustaliła warunki ramowe (brzegowe) dla projektu *Ostrołęka C*. Jednym z warunków było zrealizowanie projektu w formule *Project Finance*.

⁸ *Project Finance* – sposób finansowania dużych inwestycji o dużej kapitałochłonności, polegający na utworzeniu specjalnej spółki celowej (SPV z ang. Special Purpose Vehicle), której jedynym przedmiotem działania jest zarządzanie inwestycją.

⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie podania kwoty. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A..

¹⁰ Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 ze zm. dalej: k.s.h.

¹¹ Dokument przyjęty Uchwałą Zarządu Energa S.A. z dnia 17 grudnia 2013 r.

¹² Stanowiącej załącznik Nr 2 do Uchwały Nr 685/III/2014 Zarządu ENERGA SA z dnia 16 marca 2014 r. Wcześniej obowiązywał „Długookresowy Plan Finansowy na lata 2009-2030” przyjęty uchwałą Zarządu Energa S.A. nr 100/2009 z dnia 20 sierpnia 2009 r.

strony finansowej określa m.in. kwoty środków finansowych, które mogą być przeznaczane na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych.

(dowód, akta kontroli str. 6-166)

Zadanie pod nazwą *Projekt Ostrołęka C* po raz pierwszy umieszczono w *Strategii Grupy Kapitałowej Energa* na lata 2008-2015. Integralną częścią tego dokumentu był *Długookresowy Plan Finansowy na lata 2009-2030*, przyjęty uchwałą Zarządu Energa S.A. w sierpniu 2009 r. W lipcu 2012 r. opracowano, a następnie we wrześniu 2012 r. przyjęto uchwałą Rady Nadzorczej Energa S.A. *Wieloletni Plan Inwestycji Strategicznych Grupy Energa na lata 2012-2020*. We wrześniu 2013 r. uchwałą Rady Nadzorczej Energa S.A. przyjęto *Wieloletni Plan Inwestycji Strategicznych (WPIS) na lata 2013-2021*, który koncentruje się głównie na segmencie dystrybucji oraz wytwarzaniu energii z OZE. Zarówno WPIS przyjęty w 2012 r., jak i jego wersja z 2013 r. nie zawierały zapisów dotyczących realizacji projektu Ostrołęka C. WPIS dzieli projekty inwestycyjne dotyczące budowy nowych mocy wytwórczych na podstawowe i fakultatywne. Jako podstawowe zostały określone projekty kluczowe dla realizacji strategii Grupy i które w stosunkowo niewielkim stopniu zależą od zewnętrznych czynników, takich jak: zmiany regulacyjne lub warunki rynkowe. Projekty fakultatywne są uzależnione od warunków rynkowych i regulacyjnych, a ich realizacja ma zależeć od wyników przeprowadzanych analiz możliwości ich realizacji i opłacalności.

Podstawowe projekty inwestycyjne Grupy Energa w latach 2013-2021 obejmują projekty modernizacyjne w istniejących obiektach o planowanej wielkości wydatków [...] ¹³ oraz inwestycyjne (farmy wiatrowe Myślino 20 MW i Drzewiany 28MW, farmy fotowoltaiczne ok. 6 MW, Elektrociepłownie w Kaliszu i Elblągu 29 i 25 MW – z wykorzystaniem biomasy) - o łącznej sumie planowanych wydatków [...] ¹⁴.

Pozostałe projekty o łącznej planowanej wartości [...] ¹⁵, zdefiniowane jako fakultatywne, dotyczą m.in.: budowy dwóch jednostek w Gdańsku i Grudziądzu (o mocy po 500 MW) oraz Elblągu (115 MW), gdzie paliwem będzie gaz ziemny, przygotowania projektu *Drugi stopień wodny na Wiśle* (70 MW) oraz modernizacji elektrowni Ostrołęka B.

Łącznie na modernizacje i inwestycje w nowe źródła mocy w latach 2013 - 2021 zaplanowano [...] ¹⁶ (w tym na inwestycje – [...] ¹⁷), szacując zwiększenie mocy zainstalowanej w Grupie Energa o [...] ¹⁸

(dowód, akta kontroli str. 67-176, 780)

Realizacja procesów inwestycyjnych w Grupie Energa została uregulowana w *Instrukcji koordynowania realizacji projektów w grupie kapitałowej ENERGA* ¹⁹. Dokument ten opisuje zasady kwalifikacji zadań do projektów i ich koordynację w ramach Grupy Energa oraz jednolite zasady komunikacji i sprawozdawczości. Planowanie oraz postępowanie przygotowawcze w zakresie projektu *Ostrołęka C* prowadzone było zgodnie z zasadami ustalonymi w ww. instrukcji.

(dowód, akta kontroli str. 177-188)

¹³ Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie kwoty planowanych nakładów inwestycyjnych. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A.

¹⁴ Jw.

¹⁵ Jw.

¹⁶ Jw.

¹⁷ Jw.

¹⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie podania wielkości mocy. Wyłączenia dokonano w interesie – Energa S.A.

¹⁹ Uchwała Nr 143/II/2007 Zarządu ENERGA S.A. z dnia 7 listopada 2007 r.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Spółki w badanym zakresie.

2. Proces decyzyjny

2.1 Przesłanki decyzji o budowie Bloku C elektrowni Ostrołęka

Przed wprowadzeniem do planu inwestycyjnego budowy nowego bloku w elektrowni Ostrołęka, w dokumencie inicjującym projekt (DIP) Budowa Elektrowni „Ostrołęka C” z 27 maja 2008 r. zdefiniowano przesłanki, które wpłynęły na decyzję o realizacji przedsięwzięcia:

- Grupa Energa miała w 2008 r. 17% udział w krajowym rynku końcowej sprzedaży energii elektrycznej, wytwarzając we własnych źródłach jedynie około 3% energii elektrycznej produkowanej w Polsce. Stan, w którym produkcja własna zaspokaja niespełna 18% sprzedaży oceniano jako zagrożenie dla utraty obsługiwanych klientów końcowych.
- Wykonane w 2008 r. przez Energoprojekt Warszawa S.A. Studium Wykonalności wykazało ekonomiczną opłacalność projektu. Przyjęty 19-letni okres eksploatacji przy [...] ²⁰ stopie dyskonta gwarantował zdyskontowaną wartość netto (NPV²¹) w wysokości [...] ²². Był to akceptowalny poziom opłacalności projektu.
- Grupa Energa miała najmniejszy wolumen mocy wytwórczych wśród wszystkich grup energetycznych w Polsce (2,95% mocy wytwórczych w elektrowniach systemowych). Planowana sprawność nowego bloku na poziomie około 45% (wobec 37% funkcjonujących bloków elektrowni Ostrołęka B) mogła mieć wpływ na zwiększenie konkurencyjności.
- Stan techniczny urządzeń w Elektrowni Ostrołęka B, według ówczesnych analiz, zapewniał pracę elektrowni nie dłużej niż na lata 2025-2030. Zabezpieczenie ciągłości produkcji wymagało podjęcia niezwłocznych działań, zwłaszcza w perspektywie wycofania z eksploatacji starych, nisko sprawnych źródeł, co związane było również z wymogami ekologicznymi Unii Europejskiej (dostosowanie się do przyszłych wymogów w zakresie emisji CO₂).
- Zespół Elektrowni w Ostrołęce był jedyną elektrownią systemową w północno-wschodniej Polsce. W latach 2000-2007 systematycznie zwiększało się obciążenie bloków Elektrowni Ostrołęka B. Mogło to świadczyć o wzrastającym popycie na energię w tym rejonie. Awarie sieci energetycznej w 2006 r. i 2008 r. ujawniły słabe strony KSE w kontekście wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną. Wobec powyższego oceniano, że każdy projekt zmniejszający zagrożenia spotka się z przychylnością i zrozumieniem władz, co stworzy przyjazne środowisko do planowania i realizacji projektu.
- Wobec planowanego wycofania z eksploatacji Elektrowni B, realizacja projektu umożliwiała racjonalne zagospodarowania kompetencji i doświadczenia pracowników oraz złagodzenie procesu restrukturyzacji zatrudnienia.

²⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie wartości wskaźników opłacalności. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A..

²¹ Wskaźnik NPV (z ang. *net present value* – wartość bieżąca netto liczona na podstawie wolnych przepływów pieniężnych projektu, czyli z uwzględnieniem całkowitej sumy zainwestowanych środków oraz operacyjnego przepływu gotówki w fazie eksploatacji (przed obsługą kredytu, amortyzacją i opodatkowaniem) pomniejszonego o płatność podatku dochodowego).

²² Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie wartości wskaźników opłacalności. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A.

Na podstawie powyższych przesłanek zarządy Zespołu Elektrowni Ostrołęka S.A.²³, a następnie Energa S.A. w maju 2008 r. podjęły decyzje o budowie nowego bloku „C”, uzyskując zgody korporacyjne.

Minister Skarbu Państwa w maju 2011 r. zaakceptował wskazane przez zarząd Energa S.A. warunki ramowe²⁴ projektu i rekomendował ich przyjęcie radzie nadzorczej Energa S.A. Ww. warunki dotyczące opłacalności projektu zdefiniowano jako akceptowalne minimalne wartości progowe uwzględniające możliwości finansowe Grupy Energa. Wskaźniki NPV i IRR wskazywały na satysfakcjonującą rentowność z punktu widzenia wzrostu wartości całej Grupy Energa. Zmiana warunków (obniżenie wskaźników) - jak wynika z wyjaśnień zarządu Energa S.A. „oznaczałaby negatywny wpływ na wycenę Grupy oraz brak możliwości zrealizowania inwestycji w formule *Project Finance* (zbyt niska rentowność powoduje brak zainteresowania ze strony instytucji finansujących)”²⁵.

(dowód, akta kontroli str. 189-230, 243-244)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2.2 Analizy efektywności projektu budowy Bloku C elektrowni Ostrołęka

Opis stanu
faktycznego

W okresie 2008-2012, na zlecenie Energa S.A. wykonano 10 analiz efektywności (opłacalności) projektu, które oparte były na założeniach przyjętych w studium wykonalności sporządzonym w 2008 r. przed podjęciem decyzji o przystąpieniu do realizacji projektu, oraz na wykonanej w 2010 r. *Koncepcji Programowo-Przestrzennej* (KPP) z pogłębionym studium wykonalności.

W początkowych analizach (sporządzonych w latach 2008-2011), główne założenia przyjęte do prognoz makroekonomicznych, zbieżne były z prognozami *Polityki Energetycznej Polski na lata 2010-2030*. Przewidywano wzrostowe ścieżki cen energii elektrycznej przy stabilnej lub spadkowej cenie węgla oraz wzrastający popyt na energię elektryczną. Dane do analiz uzyskiwano z niezależnych źródeł²⁶ oraz z wiedzy własnej. W kolejnych analizach efektywności projektu uwzględniano również wpływ regulacji prawnych w zakresie wymogów środowiskowych, w tym m.in. polityki europejskiej w zakresie emisji CO₂, rynku certyfikatów, wsparcia dla współspalania biomasy.

W analizach opłacalności wykorzystano cztery modele finansowe oparte na projekcji przepływów pieniężnych projektu, identyfikujące podstawowe wskaźniki

²³ W 2008 r. spółka Energa Elektrownie Ostrołęka S.A. funkcjonowała pod nazwą Zespół Elektrowni Ostrołęka S.A., która przygotowywała i wszczyniała proces inwestycyjny dla projektu Ostrołęka C.

²⁴ Warunki te w różnych dokumentach określane są także jako progowe lub brzegowe. W piśmie do rady nadzorczej z dnia 24 maja 2011 r. Minister Skarbu Państwa przekazał wytyczne w zakresie wielkości warunków ramowych inwestycji. RN Energa S.A. uchwałami z dnia 27 maja 2011 r. i 14 września 2011 r. ustaliła warunki ramowe: Projekt zostanie wykonany w formule *Project Finance*, Oddanie bloku do użytkowania nastąpi nie później niż do końca 2016 r. Wskaźnik NPV dla projektu wyniesie powyżej [...], na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie parametrów efektywności planowanej inwestycji. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A.], Moc elektryczna bloku nie będzie mniejsza niż 850 MW i nie wyższa niż 1 000 MW, Wewnętrzna stopa zwrotu (IRR) nie będzie niższa niż [...], na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie wskaźnika efektywności inwestycji. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A.], Całkowite nakłady na inwestycję nie będą wyższe niż [...], na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie kwoty nakładów na inwestycję. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy – Energa S.A.] w przypadku mocy 850 MW i nie więcej niż [...], na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie kwoty nakładów. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A.] w przypadku mocy 1000 MW.

²⁵ Wyjaśnienia Zarządu Energa S.A. - pismo z dnia 11 czerwca 2014 r.

²⁶ Ścieżki cenowe energii elektrycznej – [...], na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie źródeł ścieżek cenowych. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A.].

efektywności (NPV i IRR), wykonane i dostarczone inwestorowi przez różnych doradców²⁷.

Model finansowy przygotowany przez Ernst & Young od jego odbioru (w lutym 2011 r.) był podstawowym narzędziem wykorzystywanym do analizowania opłacalności projektu. Model ten był przedmiotem przeglądu i oceny przez doradców finansowych wybranych przez Energa S.A. w związku z organizacją finansowania projektu. W ich ocenie przyjęte parametry finansowe były zgodne z praktyką rynkową, a przyjęte założenia makroekonomiczne mieściły się w ogólnie przyjętym przedziale dla tego typu prognoz.

Wyniki kolejnych analiz, dla założeń mocy na poziomie 1000 MW, przy warunkach ramowych NPV [...] ²⁸ i IRR [...] ²⁹, były następujące:

Data analizy	Wykonawca analizy (modelu)	NPV (w tys. zł) realny dla projektu	IRR % realny dla projektu	Uwagi (projekt spełnia warunki progowe (TAK/NIE))
2/2008	Energoprojekt	(...) ³⁰	(...) ³⁰	NIE-dla NPV; TAK dla IRR
8/2009	Energoprojekt	(...) ³⁰	(...) ³⁰	TAK
10/2009	Model Grupy Energa	(...) ³⁰	(...) ³⁰	TAK
7/2010	Elsamprojekt	(...) ³⁰	(...) ³⁰	TAK
2/2011	Ernst & Young	(...) ³⁰	(...) ³⁰	TAK
9/2011	Model Grupy Energa	(...) ³⁰	(...) ³⁰	TAK
1/2012	Ernst & Young	(...) ³⁰	(...) ³⁰	NIE
7/2012	Ernst & Young	(...) ³⁰	(...) ³⁰	NIE
7/2012	Ernst & Young	(...) ³⁰	(...) ³⁰	NIE
8/2012	Ernst & Young	(...) ³⁰	(...) ³⁰	NIE

(dowód, akta kontroli str. 231-242, 746-747)

Od stycznia 2012 r. cztery kolejne analizy wskazały na niespełnianie minimalnych warunków projektu, zarówno w zakresie NPV jak i IRR. Analiza ze stycznia 2012 r. po raz pierwszy wykazała wielkości krytyczne. W stosunku do poprzedniej analizy zaktualizowano prognozowane ceny energii - uwzględniono wydatki związane z modernizacją linii kolejowej na trasie dostaw, zmieniono ścieżki derogacji przyznanym uprawnieniom do emisji CO₂, zaktualizowano prognozy cen nośników energii (paliw), koszty transportu i zakupu biomasy.

Wyniki i wnioski z analiz były przekazywane radzie nadzorczej Energa S.A., a także właściwym komórkom organizacyjnym MSP. Zarząd Energa S.A. w marcu 2012 r. informował MSP, że zmiany parametrów wejściowych i założeń modelu oceny opłacalności projektu w zakresie: średniej prognozowanej ceny energii elektrycznej, spadku prognozowanej ceny zielonych świadectw pochodzenia, wzrostu prognozowanej ceny uprawnień do emisji CO₂, spadku prognozowanej ceny węgla, a także ograniczenia wsparcia dla współspalania biomasy³¹ powodują, że wskaźniki opłacalności nie osiągają warunków ramowych ustalonych uchwałami rady

²⁷ Model finansowy opracowany przez wykonawcę studium wykonalności budowy Elektrowni Ostrołęka C – Energoprojekt Warszawa S.A. 2/2008; Model finansowy opracowany przez wykonawcę koncepcji programowo przestrzennej z pogłębionym studium wykonalności - Dong Energy (Elsamprojekt Polska), Energopomiar 7/2010; Długoterminowy model finansowy Grupy Energa (nie służył jako podstawa podejmowania decyzji odnośnie projektu Ostrołęka C, umożliwił przede wszystkim konsolidację projektu z danymi prognozowanymi dla całej grupy kapitałowej); Model finansowy projektu Ostrołęka C przygotowany na zlecenie Energa S.A. przez Ernst & Young.

²⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie wartości wskaźnika. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A..

²⁹ Jw.

³⁰ Jw.

³¹ Wskaźnik korygujący wsparcia 0,7 (OSR) z projektu ustawy o OZE.

nadzorczej Energa S.A.³². Natomiast w przypadku przejścia w 100% na paliwo węglowe projekt staje się nieopłacalny (NPV ujemne [...]³³).

(dowód, akta kontroli str. 295-383, 963-1004)

Analizy wrażliwości wykonywane przez doradców zewnętrznych wskazywały, że najistotniejszym dla opłacalności projektu jest utrzymanie się trendu wzrostu cen i popytu na energię elektryczną. Kolejnymi czynnikami uwzględnianymi w tych analizach były: wysokość nakładów, ceny paliwa oraz wsparcie dla OZE (świadczenia pochodzenia za współspalanie biomasy). W okresie od podjęcia decyzji o wstrzymaniu realizacji projektu (14 września 2012 r.)³⁴ do czerwca 2014 r. wykonano cztery kolejne analizy oparte na jednolitym modelu „Ernst & Young”.

Data	NPV (w tys. zł) Realny dla projektu	IRR % Realny dla projektu	Uwagi (projekt spełnia warunki progowe (TAK/NIE))
12/2012	[...] ³⁵	[...] ³⁵	NIE
7/2013	[...] ³⁵	[...] ³⁵	NIE
11/2013	[...] ³⁵	[...] ³⁵	NIE
6/2014	[...] ³⁵	[...] ³⁵	NIE

Analizy były oparte na raportach [...]³⁶ w zakresie kształtowania długookresowych prognoz cen energii elektrycznej, przy założeniach braku wsparcia dla współspalania biomasy oraz niezyskania uprawnień (okresowych limitów) do emisji CO₂.

(dowód, akta kontroli str. 241-242)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2.3 Projektowane finansowanie budowy Bloku C elektrowni Ostrołęka

W sporządzonym w 2008 r. studium wykonalności projektu przyjęto model finansowania bilansowego (obciążającego aktywa inwestora). Inwestorem miał być Zespół Elektrowni Ostrołęka S.A., a wkład środków własnych zaplanowano na poziomie 10% nakładów, pozostałe 90% pochodziłoby z kredytów komercyjnych. Model ten wymuszał na Spółce rezygnację z innych inwestycji do 2017 r. oraz przeznaczenie całej nadwyżki finansowej z okresu spłaty na finansowanie projektu (brak wypłaty dywidendy). W pogłębionym studium wykonalności z 2010 r. założono, że inwestycja ma być realizowana w formule *Project Finance* przez spółkę celową. Zakładano, że udziałowcami spółki celowej będą: Energa S.A., Energa Elektrownie Ostrołęka S.A. oraz inwestor branżowy, a w strukturze finansowania nakładów 30% będą stanowić środki własne, a 70% - kredyty.

Ostatecznie 100% akcjonariuszem spółki celowej została Energa S.A., a formułę *Project Finance*, uznaną za korzystną na tym etapie projekcji finansowania, zatwierdzono uchwałą rady nadzorczej Energa S.A. Nr 34/III/2011 z dnia 27 maja 2011 r. jako warunek ramowy.

³² Patrz przypis 24.

³³ Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie wartości wskaźnika. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A..

³⁴ Uchwała zarządu Energa S.A. Nr 107/III/2012 z dnia 14 września 2012 r.

³⁵ Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie wartości wskaźnika. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A..

³⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie źródła danych. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A..

Pozyskanie finansowania³⁷ powierzono Energa S.A. W grudniu 2011 r. wyłoniono doradcę finansowego (konsorcjum banków Pekao S.A. i Banku Zachodniego WBK S.A.), którego zadaniem na tym etapie była przede wszystkim analiza kluczowych umów, projektów umów, tj.: umowy na dostawy węgla z Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A., umowy sprzedaży energii elektrycznej, umowy z kontraktorem EPC³⁸ (generalnym wykonawcą projektu). Pierwsze wyniki prac doradca przedstawił w maju 2012 r. wskazując, że w celu eliminacji lub ograniczenia ryzyk dla instytucji finansujących, oczekiwanym będzie zabezpieczenie ich interesów w postaci gwarancji bankowych lub korporacyjnych, m.in. co do zapewnienia dostaw paliwa, zapewnienia poziomu odbioru i zapłaty za wyprodukowaną energię, a także gwarancji należytego wykonania projektu przez EPC. Przy tak postawionych warunkach, kontrahenci żądali gwarancji „odwrotnych”.

Centrum Zarządzania Finansami Energa S.A. dokonało analizy wpływu przedstawionych przez instytucje finansujące bieżących warunków finansowania inwestycji w formule *Project Finance* na koszty projektu - w porównaniu do finansowania bilansowego. Oszacowano, że *Project Finance* będzie odpowiednio generował:

- wyższą marżę od kredytu o około [...] ³⁹, co przy założeniu 5 mld zł długu na projekt daje około [...] ⁴⁰ dodatkowych kosztów finansowych rocznie,
- koszty gwarancji do umowy na dostawy węgla dla nowego bloku energetycznego – od [...] ⁴¹ rocznie,
- koszty gwarancji do umowy sprzedaży energii – [...] ⁴² rocznie,
- koszty gwarancji wykonawcy – [...] ⁴³ rocznie.

Formuła *Project Finance* generowałaby dodatkowe koszty na poziomie około [...] ⁴⁴ rocznie.

Energa S.A. równoległe prowadziła postępowanie w celu finansowania bilansowego w formie euroobligacji. W lipcu 2012 r. Centrum Zarządzania Finansami Energa S.A. przekazało zarządowi Energa S.A. raport, w podsumowaniu którego (w oparciu o ówczesne uwarunkowania i oczekiwania instytucji finansujących) zawarto stwierdzenie, że nie ma ekonomicznie uzasadnionego powodu, aby finansować budowę bloku w Ostrołęce w formule *Project Finance*. Koszty takiej formy finansowania, którą wcześniejsze analizy wskazywały jako uzasadnione, okazały się istotnie wyższe od finansowania bilansowego i mogły spowodować brak opłacalności projektu.

W ocenie zarządu Energa S.A., przedstawionej w piśmie z dnia 5 grudnia 2012 r. do MSP⁴⁵, mimo znacznie niższych kosztów w formule finansowania bilansowego, poziom nakładów inwestycyjnych projektu nie pozwalał na zmianę formuły. Mogłoby to oznaczać przekroczenie wskaźników bezpieczeństwa obsługi długu przez Grupę, a tym samym wysokie ryzyko obniżenia ratingu inwestycyjnego i utratę możliwości

³⁷ Zgodnie z umową pomiędzy Elektrownia Ostrołęka S.A. (SPV) i Energa S.A.

³⁸ Formuła EPC – (*engineering, procurement, construction*) kontrakt na zaprojektowanie i wykonanie całości prac „pod klucz” z udzieleniem gwarancji.

³⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie wartości punktów bazowych. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A..

⁴⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie kwoty. Wyłączenia tego dokonano w interesie - Energa S.A..

⁴¹ Jw.

⁴² Jw.

⁴³ Jw.

⁴⁴ Jw.

⁴⁵ Nr ENSA-BZ-0640-2012.

realizacji wielu innych zaplanowanych inwestycji (między innymi w obszarze dystrybucji).

(dowód, akta kontroli str. 384-407, 965)

Wartość bilansowa aktywów Grupy Energa na 31 grudnia 2010 r. wynosiła: aktywa trwałe – 8 965 mln zł, aktywa obrotowe – 3 674 mln zł. Kapitały własne wynosiły 7 913 mln zł, a zobowiązania i rezerwy na zobowiązania 4 726 mln zł. W kolejnych latach Grupa Energa generowała zyski, łącznie za lata 2010-2013 zysk netto w wysokości 2 526 mln zł. W tym okresie w formie dywidendy wypłacono akcjonariuszom 1 455 mln zł.

Na 1 stycznia 2014 r. wartość aktywów trwałych Grupy Energa wynosiła 12 649 mln zł i była wyższa o 3 684 mln zł niż w 2010 r., natomiast aktywa obrotowe (4 435 mln zł) zwiększyły się o 761 mln zł. Kapitały własne, osiągając wartość 8 048 mln zł, wzrosły o 1,7%, a zobowiązania i rezerwy na zobowiązania (9 036 mln zł) osiągnęły dynamikę wzrostu na poziomie 191% wielkości z roku 2010.

Planowana wielkość nakładów na budowę nowego bloku Elektrowni Ostrołęka w kwocie 7 147 mln zł w relacji do wielkości kapitałów własnych na 31 grudnia 2010 r. stanowiła około 90%, a na 1 stycznia 2014 r. około 89%.

(dowód akta kontroli str. 408-426)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2.4 Przesłanki decyzji o wstrzymaniu budowy Bloku C elektrowni Ostrołęka

Opis stanu
faktycznego

Sporządzone przez Ernst & Young, na zlecenie Energa S.A. w 2012 r., analizy w zakresie dalszego postępowania z projektem wskazywały, że inwestowanie w projekt będzie negatywnie odebrane przez rynek co może spowodować obniżenie wartości Grupy Energa, a w przypadku chęci zachowania „czystej” formuły *Project Finance*, czyli uniknięcia przenoszenia ryzyka na Grupę Energa, pozyskanie finansowania będzie trudne.

W ramach powyższych analiz dokonano porównania ryzyka projektu z konkurencyjnymi projektami: Kozienice (realizowane przez Grupę Enea), Opole (grupa PGE), Rybnik (EDF), Jaworzno (grupa Tauron) i Elektrownia Północ (inwestor prywatny), w obszarach: nakłady inwestycyjne, koszty paliwa, finansowanie projektu, struktura i wielkość portfela wytwarzania oraz lokalizacja w KSE. Oceniono, że pozycja konkurencyjna *Ostrołęki C* może nie być korzystna z uwagi na wyższe koszty finansowania (jeżeli zachowana będzie formuła *Project Finance*), wyższe koszty transportu paliwa oraz wyższe nakłady inwestycyjne wynikające z inwestycji towarzyszących. Stosunek udziału mocy nowego bloku do całkowitej zainstalowanej w Grupie miał być znacznie wyższy, niż w przypadku pozostałych grup⁴⁶. Istniały również wątpliwości, co do zachowania przez Elektrownię Ostrołęka roli kluczowej elektrowni dla bezpieczeństwa pracy KSE, w przypadku rozbudowy sieci przesyłowych w tej części kraju. Praca elektrowni w takiej sytuacji nie byłaby wymuszana przez operatora i elektrownia zmuszona będzie konkurować na rynku energii.

⁴⁶ Oceniano, że PGE, Tauron PE, Enea w przypadku braku rentowności produkcji energii z nowobudowanych bloków będą miały możliwość kompensowania w ramach posiadanego portfela wytwórczego, wyższe ceny energii z nowego źródła (koszty finansowe - kapitałowe) z niższą ceną z jednostek zamortyzowanych.

Kolejne analizy uwzględniające prognozowane trendy rynku energii oraz poniesione dotychczas nakłady obejmowały scenariusze dalszego postępowania z projektem. Rozważano: sprzedaż całości lub części akcji spółki celowej, zmianę paliwa, likwidację projektu, odłożenie realizacji projektu o kilka lat. W ocenie doradcy (Ernst & Young) najmniej ryzykownym, ale i najmniej korzystnym dla Grupy Energa jest likwidacja lub zawieszenie projektu, natomiast najkorzystniejszym mogłaby być realizacja z potencjalnym inwestorem zewnętrznym. Wobec nieskutecznych prób pozyskania inwestora przyjęto, że preferowanym rozwiązaniem będzie sprzedaż całości lub części akcji spółki celowej.

Na zlecenie zarządu Energa S.A., w sierpniu 2012 r. doradca prawny (Kancelaria Adwokaci i Radcowie Prawni – Głuchowski Siemiątkowski Zwara) dokonał prawnej oceny wariantów działania, ze szczególnym uwzględnieniem wariantu polegającego na czasowym wstrzymaniu projektu z możliwością jego sprzedaży. W podsumowaniu przygotowanego raportu wskazano, iż obecnie najbardziej korzystnym dla Grupy Energa będzie czasowe wstrzymanie realizacji z przeznaczeniem projektu do sprzedaży lub sprzedaży akcji spółki.

(dowód, akta kontroli str. 427-562)

Zarząd Energa S.A., w oparciu o sporządzone analizy oraz z uwagi na brak możliwości finansowania projektu w ramach Grupy Energa, w dniu 7 września 2012 r. zwrócił się do rady nadzorczej Energa S.A. z wnioskiem o wyrażenie opinii w sprawie wstrzymania realizacji projektu i nierozpoczynania nowych etapów jego realizacji, jednocześnie rekomendując podjęcie działań mających na celu zabezpieczenie i uporządkowanie aktywów oraz przygotowanie spółki Elektrownia Ostrołęka S.A. do sprzedaży. W uzasadnieniu stwierdzono m.in., że wniosek związany jest przede wszystkim z istotną zmianą okoliczności, których wcześniej nie można było przewidzieć i które są niezależne od Grupy Energa. Wśród tych okoliczności wskazano w szczególności trudności w uzyskaniu finansowania, bardzo wysokie koszty finansowania oraz brak możliwości finansowania realizacji projektu w ramach Grupy Energa. Ponadto stwierdzono, że brak możliwości przewidzenia zmian regulacji prawnych w zakresie odnawialnych źródeł energii, a w konsekwencji wystąpienia ryzyka znaczącego ograniczenia wsparcia dla współspalania biomasy. W dniu 14 września 2012 r. organy (zarządy i rady nadzorcze) spółek Energa S.A. oraz Elektrownia Ostrołęka S.A. podjęły uchwały w sprawie wstrzymania realizacji projektu *Ostrołęka C*.

(dowód, akta kontroli str. 384-407, 733-745)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2.5 Działania po wstrzymaniu realizacji projektu.

Opis stanu
faktycznego

Działania spółek zaangażowanych w realizację projektu, od podjęcia decyzji o wstrzymaniu jego realizacji, skupiły się na utrzymaniu integralności projektu zapewniającej możliwość powrotu do jego realizacji lub sprzedaży jako „gotowego produktu”. W tym celu spółka celowa wykonywała zadania związane z pozyskaniem, dokończeniem procedowania lub utrzymaniem w mocy decyzji administracyjnych oraz z zabezpieczeniem praw do nieruchomości gruntowych, kluczowych z punktu widzenia kompletności i integralności projektu.

Od października 2012 r. do czerwca 2013 r. prowadzone były działania związane z poszukiwaniem inwestora zewnętrznego⁴⁷, ale żaden z potencjalnych inwestorów nie zdecydował się złożyć oferty w wyznaczonym terminie. Do Grupy Energa nadal zgłaszają się potencjalni inwestorzy, którzy deklarują zainteresowanie inwestycją w Elektrownię Ostrołęka S.A.

Dotychczas z Grupą Energa kontaktowali się: [...]⁴⁸. Przeprowadzono również rozmowy z [...]⁴⁹

Grupa Energa nie uzyskała jednak ostatecznej deklaracji uczestnictwa inwestorów w projekcie lub oferty kupna.

(dowód, akta kontroli str. 231-238)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Zarząd Energa S.A. podejmował decyzje uzasadnione analizami ekonomicznymi i finansowymi, których realizacja zbieżna była z interesem Grupy Energa, na czas ich podejmowania. Decyzje o wszczęciu procesu budowy nowego bloku Elektrowni Ostrołęka oparte były o założenia makroekonomiczne, których użycie w modelach finansowych wskazywało na opłacalność projektu. Przyjęte prognozy okazały się jednak z upływem czasu mniej optymistyczne niż zakładano. W efekcie zahamowania wzrostu popytu, rozwoju OZE (energii wiatrowej) oraz wprowadzania mechanizmu rynkowego na rynku energii, zweryfikowane przez rynek ceny energii elektrycznej niekorzystnie wpłynęły na ekonomikę jej wytwarzania z paliwa konwencjonalnego (węglowego). Dodatkowo, na prognozy opłacalności miały wpływ zapowiedzi rządu⁵⁰ o istotnej korekcie wsparcia dla produkcji energii elektrycznej ze współspalania biomasy z paliwem węglowym a formuła *Project Finance*, okazała się zbyt kosztowna.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Spółki w badanym obszarze.

3. Nakłady i koszty poniesione w Grupie Energa na budowę nowego bloku C w Elektrowni Ostrołęka

3.1 Założenia i realizacja organizacyjna projektu.

Opis stanu
faktycznego

Przyjęta koncepcja realizacyjna projektu (KPP), opracowana przez Elsamprojekt Polska Sp. z o.o., zakładała podział zadań pomiędzy inwestora i generalnego wykonawcę EPC. W ramach kontraktu EPC miały zostać zrealizowane: blok oraz infrastruktura zewnętrzna obejmująca drogi dojazdowe, modernizację bocznicy kolejowej na potrzeby bloku, wyprowadzenie mocy elektrycznej z transformatorów blokowych do stacji elektroenergetycznej oraz doprowadzenie zasilania rezerwowego potrzeb własnych, wyprowadzenie mocy cieplnej od granicy działki do miejskiej sieci ciepłowniczej, zasilanie wody surowej z ujęcia Elektrowni B i zrzut oczyszczonych ścieków przemysłowo-deszczowych do Narwi.

Zgodnie z harmonogramem prac (określonym w KPP), przed ogłoszeniem przetargu inwestor miał wykonać prace fazy przygotowawczej, które obejmowały: prace

⁴⁷ Działania te określano jako projekt Narew.

⁴⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie podania nazw potencjalnych inwestorów. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A..

⁴⁹ Jw.

⁵⁰ Zawarte np. w projekcie ustawy o odnawialnych źródłach energii z dnia 4 października 2012 r.

analityczne, uzyskanie wymaganych decyzji środowiskowych, inwentaryzację zieleni na placu budowy, uzyskanie MPZP⁵¹ umożliwiającego budowę elektrowni, pozyskanie prawa do gruntu pod blok i przyłącza, uzyskanie wymaganych pozwoleń na budowę, przygotowanie umów na dostawy paliwa i innych surowców oraz sprzedaż energii i odbiór odpadów oraz organizację finansowania projektu.

W KPP wskazano, że kluczowym z punktu widzenia decyzji o rozpoczęciu realizacji będzie zamknięcie finansowania projektu i brak przeszkód administracyjnych. Założono, że finansowanie inwestycji powinno zostać zorganizowane przed ogłoszeniem przetargu, a zamknięte najpóźniej przed podpisaniem kontraktu (termin ten przewidywano na 31 sierpnia 2012 r.).

Równoległe do prac kontraktowych, operator sieci przesyłowej miał prowadzić prace w celu umożliwienia wyprowadzenia mocy z bloku do krajowego systemu energetycznego.

(dowód, akta kontroli str. 269-294, 563-566)

Zadania inwestora w początkowym okresie prac wykonywał Zespół Elektrowni Ostrołęka S.A. (następnie pod nazwą Energa Elektrownie Ostrołęka S.A), później powołana w 2009 r. spółka celowa Elektrownia Ostrołęka S.A. Po stronie inwestora wystąpiły więc trzy podmioty zaangażowane finansowo w realizację projektu:

- Zespół Elektrowni Ostrołęka S.A. (Energa Elektrownie Ostrołęka S.A.) – ponosił koszty/nakłady dotyczące analiz, studiów wykonalności oraz zakupu gruntów, uzyskiwania pozwoleń, a także robót przygotowawczych, np. wycinki drzew i niwelacji terenu, budowy rurociągów itp.;
- Elektrownia Ostrołęka S.A. – wydatkowała środki w celu uzyskania decyzji administracyjnych i środowiskowych, przygotowania terenu budowy (wycinka drzew, makroniwelacja terenu), budowy dróg, rurociągów oraz innych, w tym związanych z bieżącym funkcjonowaniem;
- Energa S.A. – ponosiła koszty związane z pozyskaniem finansowania projektu oraz innych usług doradczych związanych z zarządzaniem strategicznym projektem.

W toku prac przygotowawczych pojawiły się opóźnienia realizacyjne. Jak wyjaśnił zarząd Energa S.A.: „brak zgody Energa S.A. na wybór doradcy merytorycznego i dwukrotne występowania do Ministra Skarbu Państwa o akceptację realizacji projektu zgodnie z określonymi warunkami ramowymi, wydłużyło termin publikacji ogłoszenia o wszczęciu postępowania na wybór EPC o 9 miesięcy”⁵². Proces organizacji finansowania projektu (*Project Finance*), który prowadziła Energa S.A., uległ wydłużeniu, ponieważ zdecydowano, że wybór doradców finansowych będzie wymagał zastosowania procedur *Prawa zamówień publicznych*, czego wcześniej nie przewidywano⁵³.

(dowód, akta kontroli str. 171-176, 567-718)

Opóźnienia, które mogły spowodować niedotrzymanie terminu wyboru generalnego wykonawcy i rozpoczęcia prac, skłoniły inwestora do wprowadzenia zmian w koncepcji realizacyjnej. Postanowiono, że część prac zaplanowanych dla EPC w zakresie przygotowania terenu budowy i infrastruktury towarzyszącej (m.in.

⁵¹ Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla zlokalizowania elektrowni (wydania pozwolenia na budowę) wymagał zmian w dwóch jednostkach samorządu terytorialnego.

⁵² Pismo ENSA-BS-000016-2014 z dnia 30 czerwca 2014 r.

⁵³ Zgodnie z art. 4b ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.) – dalej – Pzp, nie stosuje się m.in. do zamówień których przedmiotem są usługi finansowe, jednak po uzyskaniu opinii prawnej wskazującej, że Energa S.A. prowadząca proces organizacji finansowania działa w imieniu i na rachunek spółki Elektrownia Ostrołęka S.A., zdecydowano zastosować procedury Pzp, czego wcześniej nie przewidywano.

wycinki drzew, makroniwelacje, budowa dróg, rurociągi) wykona inwestor w oparciu o uzyskane już pozwolenia i decyzje, wyłączając ten zakres z SIWZ dla wyboru EPC. Energa Elektrownie Ostrołęka S.A. i Elektrownia Ostrołęka S.A. w listopadzie 2011 r. zawarły umowę, której przedmiotem było przeniesienie nakładów na projekt do ksiąg rachunkowych spółki celowej. Nie oznaczało to zaprzestania ponoszenia wydatków przez Energa Elektrownie Ostrołęka S.A. Z uwagi na okoliczności opisane w pkt. 3.3 oraz ze względu na rozpoczęte procesy do czasu podjęcia decyzji o wstrzymaniu realizacji projektu (ale i później), spółki równolegle ponosiły wydatki.
(dowód, akta kontroli str. 175, 719-732, 960-961)

3.2 Zaawansowanie inwestycji na dzień wstrzymania projektu i stan w pierwszym półroczu 2014 r.

Na dzień decyzji o wstrzymaniu realizacji inwestycji, tj. 14 września 2012 r., pozyskano: większość gruntów, pozwolenia na budowę, decyzje środowiskowe oraz wykonano: część wycinki drzew, makroniwelacji i robót budowlanych. Łączne nakłady inwestycyjne i koszty (jak raportował zarząd Energa S.A. na 31 sierpnia 2012 r.) osiągnęły wartość [...] ⁵⁴, w tym: zakup gruntów [...] ⁵⁵, pozwolenia i wycinka drzew [...] ⁵⁶, doradztwo projektowe [...] ⁵⁷ roboty budowlane [...] ⁵⁸, opłata za przyłączenie - dla PSE [...] ⁵⁹. Zawarto długookresową (19 lat) umowę na dostawy węgla z Lubelski Węgiel Bogdanka S.A., a postępowanie na wybór generalnego wykonawcy było znacznie zaawansowane.

W związku z decyzją o przygotowaniu projektu (akcji spółki Elektrownia Ostrołęka S.A.) do sprzedaży dokonano oszacowania nakładów, których poniesienie dla utrzymania integralności projektu oraz dokończenia realizacji zawartych umów jest niezbędne. Była to suma około [...] ⁶⁰, w tym: realizacja decyzji administracyjnych ⁶¹ [...] ⁶², dokończenie robót budowlanych [...] ⁶³, usługi doradcze w toku realizacji [...] ⁶⁴, wykup nieruchomości [...] ⁶⁵ inne zobowiązania [...] ⁶⁶.
(dowód, akta kontroli str. 69-71, 748-774)

Łączne nakłady i koszty poniesione przez spółki Grupy Energa do 30 kwietnia 2014 r., po uwzględnieniu wzajemnych rozliczeń pomiędzy spółkami, oraz zwrotów niektórych wydatków ⁶⁷, wyniosły [...] ⁶⁸. Na podstawie umów, o których mowa w pkt 3.1 oraz umów sprzedaży gruntów, Energa Elektrownie Ostrołęka S.A. odsprzedała spółce celowej nakłady w wysokości [...] ⁶⁹ Przeniesiono również

⁵⁴ Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie kwoty nakładów. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A.

⁵⁵ Jw.

⁵⁶ Jw.

⁵⁷ Jw.

⁵⁸ Jw.

⁵⁹ Jw.

⁶⁰ Jw.

⁶¹ Decyzja zezwalająca na wyłączenie gruntów leśnych z produkcji [...], na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie podania okresu wyłączenia i kwoty. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A.]

⁶² Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie kwoty nakładów. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A.

⁶³ Jw.

⁶⁴ Jw.

⁶⁵ Jw.

⁶⁶ Jw.

⁶⁷ Elektrownia Ostrołęka S.A. otrzymała zwrot wydatków [...], na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie kwoty. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A.] od gminy Rzekuń za niewykonaną decyzję dot. wycinki drzew.

⁶⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie kwoty nakładów. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A.

⁶⁹ Jw.

nakłady, które poniosła Energa S.A. [...]70. Nakłady inwestycyjne na projekt ujęte w księgach rachunkowych na 30 kwietnia 2014 r. wyniosły [...]71, natomiast koszty okresu 2009-2014, związane z realizacją projektu [...]72, z tego [...]73 to koszty poniesione w spółce celowej, a [...]74 w Energa S.A.75

W ujęciu rzeczowym na 30 kwietnia 2014 r. w ewidencji bilansowej spółki celowej ujęto:

- środki trwałe na kwotę [...]76. Były to grunty stanowiące teren inwestycyjny o powierzchni [...]77 o wartości [...]78, (średnio [...]79, drogi dojazdowe do elektrowni i ich oświetlenie, przyłącze elektroenergetyczne, inne maszyny i urządzenia oraz wartości niematerialne i prawne na kwotę [...]80.
- pozostałe nakłady w wysokości [...]81 uwidoczniono jako środki trwałe w budowie pod nazwą: budowa bloku, budowa linii blokowych, budowa bocznicy kolejowej, budowa rurociągów, budowa drogi do wysypiska, budowa drogi obwodowej, udziały w modernizacji dróg zewnętrznych, plac logistyki oraz pozostałe nakłady okołoprojektowe.

W układzie wydatków/nakładów rodzajowych, sfinansowano:

- pozyskanie praw do gruntów i służebności gruntowych, około [...]82,
- doradztwo projektowe, merytoryczne, prawne i finansowe, około [...]83,
- uzyskanie decyzji administracyjnych na wycinkę drzew i wyłączenia gruntów leśnych z produkcji, (docelowo) około [...]84,
- roboty w zakresie wycinki drzew, makroniwelacji itp., około [...]85,
- opłata za przyłącze do KSE, około [...]86,
- pozostałe wydatki, w tym roboty budowlane, około [...]87,
- koszty funkcjonowania spółki celowej (od 2009 do 30 kwietnia 2014 r.) około [...]88.

Po decyzji o wstrzymaniu inwestycji spółka Elektrownia Ostrołęka S.A. ponosiła i ponosi nadal wydatki związane z utrzymaniem integralności projektu, zabezpieczeniem wytworzonego majątku oraz bieżącym funkcjonowaniem. NIK oszacowała, że roczne koszty utrzymania istniejącego stanu projektu, w tym spółki celowej, mogą wynieść w 2014 r. około [...]89.

70 Jw.

71 Jw.

72 Jw.

73 Jw.

74 Jw.

75 Wydatki zidentyfikowane jako związane z projektem w Energa Elektrownie Ostrołęka S.A. zaliczone zostały do nakładów i transponowane do Elektrowni Ostrołęka S.A. (SPV). Wydatki wykazane jako koszty Energa S.A. dotyczyły głównie usług doradczych m.in. związanych z dalszym postępowaniem z projektem, których nie zaliczono do nakładów. *De facto* koszty ogólnego zarządu oszacowano jedynie dla spółki celowej SPV, ponieważ było to jedyne zadanie spółki.

76 Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie kwoty nakładów. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy – Energa S.A.

77 Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie podania ilości. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A..

78 Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie kwoty nakładów. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A.

79 Jw.

80 Jw.

81 Jw.

82 Jw.

83 Jw.

84 Jw.

85 Jw.

86 Jw.

87 Jw.

88 Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie kwoty kosztów funkcjonowania spółki. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A.

89 Jw.

(dowód, akta kontroli str. 567-710, 775-779, 942-950, 952-956, 1040)

Energa S.A. dwukrotnie zlecała analizy oszacowania wartości spółki Elektrownia Ostrołęka S.A. Pierwsza wykazała, że wartość rynkowa na 30 listopada 2012 r. aktywów trwałych spółki wynosi [...] ⁹⁰. Wartość tę ustalono na poziomie wartości rynkowej nieruchomości, środków trwałych, oraz wartości niematerialnych i prawnych. Następna analiza sporządzona na 30 września 2013 r. potwierdziła wartość rynkową aktywów trwałych w wysokości [...] ⁹¹. Wyceny nie uwzględniły nakładów zaliczanych do środków trwałych w budowie. Stwierdzono, że środki trwałe w budowie obejmują skapitalizowane koszty bieżącej działalności spółki oraz koszty utrzymania projektu, co przy braku aktywnego rynku projektów budowy elektrowni węglowych oznacza, że ich wartość wynosi „zero”. Wymienione wyceny zlecano w związku z obowiązkiem ustalenia wartości spółki dla potrzeb sprawozdawczości finansowej, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, do stosowania których Energa S.A. jest obowiązana.

Zdaniem NIK, wartość spółki na moment sprzedaży zależy może od szeregu czynników zewnętrznych, głównie dotyczących opłacalności produkcji energii elektrycznej z paliwa węglowego.

(dowód, akta kontroli str. 781-800)

3.3 Źródło sfinansowania poniesionych nakładów i kosztów

Źródłem sfinansowania poniesionych nakładów i kosztów projektu były kapitały własne, które Elektrownia Ostrołęka S.A. otrzymywała od właściciela (Energa S.A.). W KPP założono, że dokapitalizowanie spółki będzie następować w oparciu o planowane do poniesienia wydatki/nakłady.

W momencie powołania Elektrowni Ostrołęka S.A. (2009 r.) kapitał zakładowy wynosił 100 tys. zł. Do lipca 2010 r. kapitał był utrzymywany na niezmiennym poziomie, zabezpieczającym jedynie funkcjonowanie spółki w zakresie niezbędnych czynności. W tym okresie większość wydatków związanych z realizacją projektu ponosiła Energa Elektrownie Ostrołęka S.A.

Podwyższenie kapitału o 10 mln zł (akcje serii B opłacone w lipcu 2010 r.) nie zmieniło istotnie statusu finansowego spółki, tak by mogła odkupić nakłady i finansować bieżące zadania. Dla postępu fazy przygotowawczej koniecznym było finansowe angażowanie się w projekt Energa Elektrownie Ostrołęka S.A. Niedokapitalizowanie spółki w początkowym okresie wynikało z braku zgody rady nadzorczej i WZ Energa S.A. Dopiero 24 maja 2011 r. Minister Skarbu Państwa rekomendował radzie nadzorczej Energa S.A. objęcie akcji spółki celowej zgodnie z wnioskiem zarządu Energa S.A. Akcje serii C o wartości nominalnej 200 mln zł Energa S.A. opłaciła do wysokości 150 mln zł (w lipcu 2011 r. i grudniu 2011 r.). W kwietniu 2012 r. Elektrownia Ostrołęka S.A., zgodnie z uchwałą NWZ, wyemitowała kolejną serię akcji D (185 mln) a Energa S.A. opłaciła je tylko do wysokości 46,25 mln zł. Łącznie kapitał spółki celowej został podwyższony do 395,1 mln zł natomiast opłacony przez Energa S.A. tylko do wysokości 206,5 mln zł. W dniu 12 marca 2014 r. Energa S.A. wniosła aportem ⁹² akcje spółki Elektrownia Ostrołęka S.A. (210 100 000 akcji po 1 zł każda) do spółki Energa Wytwarzanie

⁹⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 *uodjp* i art. 11 ust. 4 *uoznk* NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie wyników wyceny. Wyłączenia tego dokonano w interesie – Energa S.A.

⁹¹ Jw.

⁹² Umowa objęcia udziałów i wniesienia aportu z dnia 12 marca 2014 r. zawarta pomiędzy spółką Energa S.A. a Energa Wytwarzanie Sp. z o.o.

Sp. z o.o. (spółka z grupy Energa) i na podstawie zawartego porozumienia⁹³ o potrąceniu wzajemnych wierzytelności kwota 46,25 mln zł została zaliczona na opłacenie akcji serii C, natomiast akcje serii D w pełnej wysokości zostały wykreślone z KRS.

(dowód, akta kontroli str. 801-935, 1041-1072, 1005-1039)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość.

NWZ Elektrownia Ostrołęka S.A., w dniu 30 kwietnia 2012 r. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki (zgodnie z harmonogramem) poprzez emisję akcji serii D (185 000 000 akcji o wartości nominalnej 1 zł za jedną akcję). Dotychczasowy kapitał spółki (210 000 tys. zł) był opłacony w 76,2%, tj. w wysokości 160 100 tys. zł.

Zgodnie z art. 431 § 3 k.s.h. podwyższenie kapitału zakładowego może być dokonane dopiero po całkowitym wpłaceniu co najmniej 9/10 dotychczasowego kapitału zakładowego. NWZ podjęło zatem uchwałę, która nie uwzględniała reguły zawartej w art. 431 § 3 k.s.h. Według wyjaśnień zarządu Energa S.A.: „akcje serii C nie zostały opłacone w pełnej wysokości z uwagi na optymalizację przepływów pieniężnych w Grupie Energa (...) podjęto decyzję o opłaceniu kapitału w miarę faktycznego zapotrzebowania na środki finansowe w spółce a pełne opłacenie akcji C planowano na drugą połowę 2012 r.”. Jednocześnie Energa S.A. opłaciła akcje serii D do kwoty 46 250 tys. zł.

W dniu 6 lutego 2014 r. zarząd spółki Elektrownia Ostrołęka S.A. wystąpił do Sądu Rejestrowego o wykreślenie z KRS 185 000 000 akcji serii D, uzasadniając, że: „wniosek o rejestrację zmiany stanowiący podstawę wpisu złożony został w sytuacji, w której wpłaty na dotychczasowy kapitał nie osiągnęły wymaganej przez przepis art. 431 § 3 k.s.h. wartości dziewięciu dziesiątych tego kapitału. Taki stan rzeczy był aktualny w dacie rejestracji zmiany i jest aktualny nadal”. Postanowieniem z 11 marca 2014 r. sąd wykreślił akcje serii D (185 000 000 akcji) z KRS.

Według wyjaśnień zarządu Energa S.A. „podjęcie w dniu 30 kwietnia 2012 r. przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Elektrownia Ostrołęka S.A. uchwały w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 185 000 000,00 zł, tj. do kwoty 395 100 tys. zł poprzez emisję 185 000 000,00 akcji serii D stanowiło wykonanie wytycznych Rady Nadzorczej Energa S.A., określonych w uchwale nr 34/III/2011 z 27 maja 2011 roku, jak również realizację uchwały nr 47/III/2012 Rady Nadzorczej ENERGA S.A. z dnia 26 kwietnia 2012 roku”.

NIK nie podziela powyższej argumentacji, bowiem organy Energa S.A. znając bieżącą sytuację spółki Elektrownia Ostrołęka S.A., czyli nieopłacony w pełnej wysokości dotychczasowy kapitał, faktyczne zapotrzebowanie na środki finansowe oraz wyniki analiz wskazujących na możliwą nieopłacalność inwestycji (a w konsekwencji jej wstrzymanie), powinny zweryfikować ustalony harmonogram dokapitalizowania. Energa S.A. jako spółka odpowiedzialna za nadzór biznesowy w Grupie Energa, będąc jednocześnie 100% akcjonariuszem spółki celowej Elektrownia Ostrołęka S.A., w każdym czasie skutecznie mogła zwołać NWZ tej spółki, celem podjęcia uchwał w sprawie dokapitalizowania.

⁹³ Spółki Energa S.A. i Elektrownia Ostrołęka S.A. w dniu 12 marca 2014 r. zawarły porozumienie o potrąceniu wzajemnych wierzytelności obejmujące nieopłaconą część (50 mln zł) akcji serii C, oraz wpłatę 46,25 mln zł tytułem akcji serii D. Do opłacenia pozostało 3 750 tys. zł dot. serii C. Wcześniej, 11 marca 2014 r. na podstawie postanowienia sądu został skorygowany wpis w KRS dotyczący kapitału zakładowego Elektrowni Ostrołęka S.A. poprzez wykreślenie 185 000 000 akcji serii D.

Uwagi dotyczące badanej działalności

Podjęcie przez NWZ Elektrownia Ostrołęka S.A. uchwały o podwyższeniu kapitału o 185 mln zł (emisja akcji serii D), z którego się następnie wycofano, spowodowało konieczność zapłaty podatku od czynności cywilno-prawnych⁹⁴ w kwocie 925 tys. zł. W dniu 6 lutego 2014 r. zarząd Elektrowni Ostrołęka S.A. wystąpił do Sądu Rejestrowego o wykreślenie z KRS 185 000 000 akcji serii D, uzasadniając, że: „wniosek o rejestrację zmiany stanowiący podstawę wpisu złożony został w sytuacji, w której wpłaty na dotychczasowy kapitał nie osiągnęły wymaganej przez przepis art. 431 § 3 k.s.h. wartości dziewięciu dziesiątych tego kapitału. Taki stan rzeczy był aktualny w dacie rejestracji zmiany i jest aktualny nadal”. Postanowieniem z dnia 11 marca 2014 r. sąd wykreślił akcje serii D (185 000 000 akcji) z KRS.

(dowód, akta kontroli str. 801-935, 951)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność Spółki w badanym obszarze.

4. Zadania wykonywane przez pełnomocnika do spraw infrastruktury krytycznej

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z *ustawą z dnia 18 marca 2010 r. o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych*⁹⁵ oraz rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2010 r. w sprawie pełnomocnika do spraw ochrony infrastruktury krytycznej⁹⁶ Minister Skarbu Państwa po otrzymaniu wyciągu z wykazu infrastruktury krytycznej od dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa⁹⁷ informuje spółki o ujęciu w ww. wykazie składników ich mienia, a co za tym idzie wskazuje na obowiązek powołania pełnomocnika do spraw infrastruktury krytycznej. W Grupie Energa infrastruktura krytyczna, według kryteriów RCB, występuje w Energa Elektrownie Ostrołęka S.A. oraz Energa Operator S.A. Ww. spółki były informowane przez MSP i na tej podstawie powołały pełnomocników. Projekt budowy nowego niezależnego bloku Elektrowni Ostrołęka, realizowany ostatecznie przez nową spółkę celową Elektrownia Ostrołęka S.A., pozostawał w fazie przygotowawczej. Żadne mienie Spółki nie zostało ujawnione w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 *ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym*⁹⁸. Spółka nie otrzymała powiadomienia od MSP i w związku z tym nie powołała pełnomocnika ds. ochrony infrastruktury krytycznej.

(dowód akta kontroli str. 936- 941)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁹⁹ wnosi o rozważenie wdrożenia w Grupie Energa

⁹⁴ Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 8 lit. b, art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2010 r., Nr 101, poz. 649 ze zm.)

⁹⁵ Dz. U. Nr 65, poz. 404.

⁹⁶ Dz. U. Nr 135, poz. 906.

⁹⁷ Dalej: RCB.

⁹⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 1166

⁹⁹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82, ze zm.

procedur mających na celu zapobieżenie podwyższaniu kapitału w spółkach akcyjnych w sytuacji, gdy nie został spełniony wymóg wpłacenia co najmniej 9/10 dotychczasowego kapitału zakładowego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 12 listopada 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Dyrektor
/ - / Sławomir Grzelak

.....
podpis